वाचले

१. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांचेकडील कोरोना २०२०/सी आर ९७/एसआरओ - ५/ दि.२१/०५/२०२० चे सुचनापत्रक.

२. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांचेकडील कोरोना-२०२०/प्र.क्र.५८/आरोग्य ५ दि.०६/०६/२०२० च्या मार्गदर्शक सुचना.

३. दि.२१/०५/२०२० च्या सुचना पत्रकातील संदर्भ क्र.१ ते ५ कायदयातील तरतुदींबाबत मा.आयुक्त सो. यांना तरतुदींची अंमलबजावणी करणेकामी देण्यात आलेले अधिकार

४. मा.आयुक्त सो यांचेकडील दि.०८/०६/२०२० रोजीचा मान्य प्रस्ताव.

पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका
पिंपरी ४११०१८
वैद्यकीय विभाग (धन्वंतरी सेल)
क्र.:- वैद्य/१४अ/कावि/ 318 /२०२०
दिनांक :- 17/ ०६/२०२०

विषय:- कोविड - १९ (कोरोना) उपचारासाठी धन्वंतरी योजनेअंतर्गत करावयाचे दर निश्चितीबाबत व पेशंट घेणेबाबतच्या मार्गदर्शक सुचनांबाबत...

आदेश,

माहे मार्च २०२० पासून देशासह सर्वत्र कोविड १९ (कोरोना) या महामारीच्या आजारामुळे ब-याच लोकांना याचे उपचार घेणे आवश्यक आहे. यामध्ये आपल्या महानगरपालिकेतील अधिकारी/कर्मचारी बाधीत झाल्यास व महानगरपालिकेने सोय केलेल्या कोविड सेंटरमध्ये बेड उपलब्ध न झाल्यास त्यांना व त्यांचे अवलंबितांना खाजगी रुग्णालयांमध्ये दाखल करण्याची आवश्यकता भासेल. पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेच्या अधिकारी/कर्मचारी यांना धन्वंतरी स्वास्थ्य योजना लागू असून वैद्यकीय विम्याबाबत अद्याप निर्णय अंतिमत झालेला नाही. अशा परिस्थितीमध्ये पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेने खालील तक्त्यात नमुद केलेल्या रुग्णालयांबरोबर करार करून कोविड १९ कोरोनाच्या रुग्णांवर उपचार करणेकामी उपचारास मान्यता दिलेली आहे.

अ.क्र.	रुग्णालयाचे नाव
१	लोकमान्य हॉस्पिटल, प्राधिकरण निगडी
२	लोकमान्य हॉस्पिटल, चिंचवड
३	डॉ.डी. वाय.पाटील हॉस्पिटल, महेशनगर, पिंपरी
४	आदित्य बिर्ला मेमोरियल हॉस्पिटल, थेरगाव
५	संत ज्ञानेश्वर हॉस्पिटल (अकॉर्ड हॉस्पिटल) स्पाईन रोड, भोसरी
६	स्टर्लिंग हॉस्पिटल, प्राधिकरण, निगडी
७	निरामय हॉस्पिटल प्रा.लि., चिंचवड

M-595

उपरोक्त वाचले क्र.१ अन्वये कोविड १९ कोरोना आजाराकरीता सर्वत्र एकसुत्रता आणणेकामी परिशिष्ट २ मधील “अ”, “ब” व “क” अन्वये सर्व आजारांचे दर निश्चित केलेले असून परिशिष्ट “अ” व “ब” चे दर धन्वंतरी योजनेअंतर्गत निश्चित असून परिशिष्ट “क” चे कोविड १९ कोरोना आजाराचे दर सोबत जोडलेले परिशिष्टनुसार आकारणेबाबत प्रस्ताव सादर करण्यात आला होता.

तसेच पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका सेवेतील व सेवानिवृत्त अधिकारी/कर्मचारी व त्यांचे अवलंबितांना महानगरपालिकेच्या रुग्णालयांमध्ये बेड उपलब्ध नसल्यास व कै.यशवंतराव चव्हाण स्मृती रुग्णालयाचे रेफर लेटरसह पॅनेलवरील खाजगी रुग्णालयात उपचारासाठी दाखल झाल्यास परिशिष्ट “क” मधील दर अनिवार्य असतील.

वाचले क्र. २ च्या महाराष्ट्र शासनाकडील मार्गदर्शक सुचनांनुसार प्रतिबंधित कालावधीमध्ये रुग्णांना वैद्यकीय दृष्टया लक्षणानुसार लक्षण नसलेले सौम्य व अति सौम्य लक्षणे, मध्यम तीव्र लक्षणे व तीव्र लक्षणांमध्ये वर्गीकृत करावयाचे असून त्यानुसार रुग्णांना अनुक्रमे अ) कोविड केअर सेंटर (CCC) ब) डेडिकेटेड कोविड हेल्थ सेंटर (DCHC) व क) डेडिकेटेड कोविड हॉस्पिटल (DCH) येथे दाखल करणे अनिवार्य असेल. सदर मार्गदर्शक सूचनांमधील अ.क्र.२, ३ व ४ अन्वये सोबत जोडलेल्या सुचनांचे पालन पेशंट व रुग्णालये यांनी करणे आवश्यक आहे.

सदर सुचनापत्रकातील बाबींबाबत सर्व रुग्णालयांकडून काटेकोर अंमलबजावणी होणे आवश्यक असून सदर परिपत्रकांबाबत (विलगीकरणाविषयी मार्गदर्शक सूचना) सर्व विभाग प्रमुखांनी त्यांचे नियंत्रणाखालील कर्मचा-यांच्या निदर्शनास आणून देऊन वैद्यकीय विभाग, धन्वंतरी कक्ष यांचेकडे पोहोच देणेत यावी.

सबब, मी आयुक्त, पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका वाचले क्र. ३ अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारान्वये पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका धन्वंतरी योजनेअंतर्गत कोविड १९ कोरोनाचा पेशंट (विलगीकरणाविषयी मार्गदर्शक सुचनांसह) रुग्णालयात दाखल झाल्यास परिशिष्ट “क” (Annexure- C) चे दर लागू करण्यास मान्यता देत आहे. तसेच विलगीकरणाविषयक मार्गदर्शक सुचना धन्वंतरी अंतर्गत लाभ घेणा-या सर्व सभासद लाभार्थींवर बंधनकारक राहतील.

आयुक्त
पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका
पिंपरी ४११०१८.

प्रति,

१) सर्व रुग्णालय प्रमुख,

२) सर्व विभागप्रमुख

सदरचे आदेश आपले नियंत्रणाखाली सर्व कर्मचा-यांचे निदर्शनास आणून देऊन पोहोच घेणेत यावी.

प-७७

NOTIFICATION

No. CORONA-2020/C.R.97/Aro-5
Public Health Department
G.T. Hospital Compound, 10th Floor,
New Mantralaya, Mumbai 400 001
Dated - 21th May, 2020

References:

1. The Epidemic Diseases Act, 1897
2. The Disaster Management Act, 2005
3. The Maharashtra Essential service Maintenance (Amendment) Act, 2011
4. The Maharashtra Nursing Home (Amendment) Act 2006
5. Bombay Public Trusts Act, 1950 (for short 'B.P.T. Act')
6. Public Health Department Notification No. CORONA-2020/C.R.97/Aro-5 Dated 30 April, 2020

Whereas the State Government is satisfied that the State of Maharashtra is threatened with the spread of Covid-19 epidemic, already declared as a pandemic by World Health Organization;

Whereas the public Charitable Trusts registered under the provisions of the Bombay Public Trusts Act, 1950 (for short 'B. P. T. Act') which are running Charitable Hospitals, including nursing homes or maternity homes, dispensaries or any other center for medical relief and whose annual expenditure exceeds Rs. 5 Lacs are "State aided public trust" within the meaning of clause 4 of section 41AA;

Whereas The public Charitable Trust covered by aforesaid paragraph are under legal obligation to reserve and earmark 10% of the total number of operational beds for indigent patients and provide medical treatment to the indigent patients free of cost and reserve and earmark 10% of the total number of operational beds at concessional rate to the weaker section patients as per the provisions of section 41AA of the B.P.T. Act;

Whereas a large number of persons including those affected by Covid-19 are in need of treatment and various Hospitals, Nursing Homes, Dispensaries (hereinafter referred as Healthcare Providers) registered under Bombay Nursing Home (Amendment) Act, 2006 are treating such patients;

Whereas many Healthcare Providers in Mumbai, Thane, Navi Mumbai, Panvel and Pune have specific agreements/ understanding with General Insurance Public Sector Associations (GIPSA) as a member of Preferred Private Network

(PPN) regarding rates of various treatment packages and some Healthcare Providers in Mumbai are not part of GIPSA– PPN;

Whereas many Healthcare Providers situated in State of Maharashtra are not part of GIPSA– PPN and have their own specific agreements/ understanding with various Third Party Administrators (TPA) regarding rates of various treatment packages and each Healthcare Provider may have different rates for same treatment packages among various TPAs operating in that Healthcare Provider;

Whereas some hospitals in the State of Maharashtra are neither part of GIPSA–PPN nor having agreements/ understanding with any TPA;

Whereas expenses towards treatment of persons insured for IRDA approved healthcare products treated in GIPSA–PPN or network of hospitals empanelled by various TPAs at specific package rates agreed by them are borne by the insurer. However the persons who are not covered by any health insurance product or who have exhausted their health insurance cover are being charged exorbitantly causing hardship to public in general during the pandemic situation;

Whereas large number grievances regarding exorbitant amount of money being charged by the Healthcare Providers registered under Bombay Nursing Home (Amendment) Act, 2006 causing hardship to the public in general during the COVID-19 pandemic are received;

Whereas section 2 (a) (iii) of the Maharashtra Essential Services Maintenance Act, 2005 defines any service connected with the maintenance of Public Health and Sanitation including hospitals and Dispensaries as Essential Service;

Hence, Now Government of Maharashtra has decided to amend the notification No. CORONA-2020/C.R.97/Aro-5 Dated 30 April, 2020 and issue the addendum and modification to the extent mentioned below:

Therefore, in exercise of the powers conferred as per the enabling provisions of all the above referred Acts, to redress the grievances regarding exorbitant amount of money charged by Healthcare Providers **from the patients who are not covered by any health insurance product or any bilateral agreement / MOU between any hospital and private corporate group and who have exhausted their such health insurance cover**, all the Healthcare Providers functioning in the State of Maharashtra are hereby **directed** that:

1) The Charitable Trusts registered under the provisions of the B.P.T. Act which are running Charitable Hospitals, including nursing home or maternity home, dispensaries or any other center for medical relief shall make all

possible efforts to discharge their obligations as per provisions of section 41AA of the B.P.T. Act before applying any charges to any eligible patient.

2) Healthcare providers shall make all attempts to increase their bed capacity [subject to norms prescribed in The Maharashtra Nursing Home (Amendment) Act 2006] to accommodate maximum number of patients. 80% of total operational bed capacity (excluding beds of PICU, NICU, day care, maintenance hemodialysis) will be regulated by rates prescribed below. This applies to both Isolation and Non Isolation beds. That means 80% of Isolation beds available with any Healthcare provider under this notification should be regulated by State Govt./District Collectors/Municipal Commissioners and so also the 80% of Non Isolation beds. Healthcare Providers may charge their rack rates to the remaining 20% beds.

3) Patients belonging to both categories (80% and 20%) can take treatment in NICU, PICU, daycare and hemodialysis at the respective applicable rates on first come first serve basis.

4) For Covid Patients treated at any of the Hospitals/Nursing homes/Clinics covered under this notification across Maharashtra, rates shall not be more than rates prescribed in Annexure-C. For non-Covid patients rates will be as per Annexure-A read with Annexure-B (if applicable).

5) There shall be no difference in the quality of treatment being meted out to patients treated against 80% beds (regulated beds) or 20% beds.

6) The Healthcare Providers situated in Mumbai, Pune, Navi Mumbai, Panvel, Thane having agreements/ understanding as member of GIPSA–PPN are prohibited from charging more amount than that applicable to lowest bed category irrespective of availability of bed in the lowest category agreed in their respective GIPSA–PPN agreement/ understanding.

7) Many Healthcare Providers are not a part of GIPSA–PPN and have agreements/ understandings with various Third Party Administrators (TPAs) pertaining to package rates for different treatments. Such Healthcare Providers having different package rates for similar treatment with different TPAs shall provide the treatment at lowest package rate prevailing among different TPAs in its facility.

8) Healthcare providers who are not a part of GIPSA–PPN or who do not have any agreement with TPA will not charge more than the rates prescribed in Annexure-A read with Annexure-B as per location and bed strength. These rates shall be different depending upon location of the hospitals (Districts) and number of operational beds. The maximum rates are prescribed as per Annexure-A. The applicable rates for particular hospital depending on its

location and bed capacity are as per Annexure-B. Illustration I- For a particular package Hospitals with more than 100 beds in Mumbai, Mumbai Suburban, Thane, Palghar shall not charge more than 100% of the rate prescribed in Annexure A. However Hospitals with more than 100 bed capacity in Pune shall not charge more than 85% of the rate prescribed in Annexure A. Illustration II- For a particular package Hospitals in Pune with 99 to 50 bed capacity shall not charge more than 76.5% of the package rate while Hospitals in Pune city with less than 49 bed capacity shall not charge more than 68% of the prescribed package rate as per Annexure-A.

9) Items/Services including Intraocular Lenses (IOL), pacemaker, Ortho prosthesis, stents, staplers, Guide-wire Catheter, balloon, medical implants, PPE kit etc. which are not part of GIPSA–PPN or TPA package rates, shall not be charged more than 10 percent markup on Net Procurement cost incurred. If any of the items mentioned here are used for more than one patient then the prescribed cost may be divided among such patients.

10) The Healthcare Providers shall display at a prominent place number of permitted beds [permitted as per The Maharashtra Nursing Home (Amendment) Act 2006], operational beds status of availability of beds as per section 41AA of the B.P.T. Act, 80:20 division of beds i.e. numbers of beds regulated under this notification against which patients as referred by respective District Collectors and Municipal Commissioner would be admitted as well as number of unregulated beds and status of occupancy against all beds in regulated (80%) and non-regulated (20%) category.

11) Healthcare Providers shall display at prominent place the details of rates applicable as per this notification. It is the duty of the concerned Healthcare Provider to explain to the patient/ relatives of the patient details of all types of charges. The Healthcare Provider shall provide this information to Competent Authorities (respective Municipal Commissioner/ District Collector) at a frequency prescribed by them. Municipal Commissioners and District Collectors are advised to develop an online digital platform to update and disseminate occupancy position of beds in various categories.

12) The package rate fixed in this Notification for charging patients is inclusive of Doctors' fees & the Healthcare Provider concerned has the right to call such of its visiting Doctors to render the required services & pay such amount as it decides for the said services out of the package amount so charged. Any denial by the doctors will attract penal action under various Statutes referred to in this Notification including cancellation of MMC Registration.

9-94

13) Nursing and other support staff working in the Healthcare Provider shall give full support and extend wholehearted cooperation for the smooth functioning of the Healthcare Provider which comes under Maharashtra Essential Services Maintenance Act, 2005. Any group or union activities against the smooth function of the Healthcare Provider will attract penal provisions under the said Act.

14) Healthcare providers may levy additional charges of not more than five percent (5%) on total bill excluding items mentioned in direction 9 above.

15) The rates prescribed at Annexure A are available for non-Covid patients. For Covid patients rates prescribed as per annexure C shall be applicable. The rates in Annexure-C shall apply to Covid positive or suspected Covid positive patients referred by competent authorities against regulated beds (80% of total Isolation beds) in each of the healthcare provider.

Therefore for implementation of the above provisions, the competent authority at the State level shall be the Chief Executive Officer, State Health Assurance Society, Public Health Department, The competent authority at District Level (for areas excluding Municipal Corporations) shall be District Collector and in Municipal Corporation areas the concerned Municipal Commissioner shall be competent authority to take appropriate action as provided in The Epidemic Diseases Act, 1897, The Disaster Management Act, 2005, The Maharashtra Essential Service Maintenance (Amendment) Act 2011, The Mumbai Nursing Home (Amendment) Act 2006, The Bombay Nursing Home Registration (Amendment) Act, 2006 and The Bombay Public Trusts Act, 1950 for any violation of these directions.

This notification shall come in effect immediately and would remain in operation till 31st August, 2020.

By order and in the name of Governor of Maharashtra,

Pradeep Vyas

(Dr. Pradeep Vyas)
Principal Secretary to Government

1. Principal Secretary to Hon'ble Governor, Rajbhavan, Mumbai
2. Principal Secretary to Hon'ble Chief Minister, Mantralaya, Mumbai
3. Principal Secretary to Hon'ble Deputy Chief Minister, Mantralaya, Mumbai

4. Hon'ble Minister (Health & Family Welfare), Mantralaya, Mumbai
5. Hon'ble Minister of State (Health & Family Welfare), Mantralaya, Mumbai
6. Chief Secretary, Mantralaya, Mumbai
7. Additional Chief Secretary/ Principal Secretary/ Secretary (All), Mantralaya, Mumbai
8. Secretary, Maharashtra Legislature Secretariat, Vidhan Bhavan, Mumbai
9. Commissioner (Health Services) & Mission Director, NHM, Mumbai
10. Charity Commissioner, M.S. Mumbai
11. Chief Executive Officer, State Health Assurance Society, Worli, Mumbai
12. All Divisional Commissioners
13. All District Collectors
14. All Municipal Commissioners
15. All Chief Executive Officers, Zilla Parishad
16. Director, Health Services- I/II, Mumbai/Pune
17. Additional Director, Health Services (All)
18. Joint Director, Health Services (All)
19. Deputy Directors, Health Services (All)
20. Civil Surgeons (All)
21. District Health Officers (All)
22. District Malaria Officers (All)
23. Deputy Secretary to Chief Secretary, Mantralaya, Mumbai
24. All Joint / Deputy Secretary, Public Health Department
25. PA to Principal Secretary, Public Health Department
26. All Section Officers, Public Health Department
27. Select File: Aarogy-5

ANNEXURE – C

Maximum rates which can be charged to Covid patient (Applicable throughout Maharashtra for all Health Care Providers)			
Package	Rate in INR per day	Inclusions	Exclusions
Charges for Routine ward + Isolation	4000	This includes - Monitoring & Investigations like CBC, Urine Routine, HIV Spot Anti HCV, Hbs Ag,Serum Creatinine, USG, 2D Echo, X-ray, ECG,Drugs Consultations Bed charges nursing charges meals Procedures like Ryles tube insertion, urinary tract Catheterization	Does not include - 1) PPE 2) Interventional Procedures like, but not limited to, Central Line insertion, Chemoport Insertion, bronchoscopic procedures, biopsies, ascitic/pleural tapping, etc. which may be charges at the rack rate as on 31st Dec 2019. 3) COVID testing - to be done as per actual cost as per direction 9. 4) High end drugs like Immunoglobulins, Meropenem, Parentral Nutrition, Tocilizumab, etc - to be charged at MRP as per direction 9. 5) High end investigations like CT scan, MRI, PET scan or any lab investigation not included in the previous column - to be charges at rack rates of hospital as on 31st Dec 2019.
Charges for ICU without ventilator + Isolation	7500		
Charges for ICU with ventilator + Isolation	9000		

महाराष्ट्र शासन

क्र. करोना-२०२०/प्र.क्र. ५८/आरोग्य ५
सार्वजनिक आरोग्य विभाग,
गो. ते. रुग्णालय आवार इमारत,
नविन मंत्रालय, मुंबई-४०० ००१.
दिनांक- ०६.०६.२०२०

प्रति,

जिल्हाधिकारी	(सर्व)
आयुक्त, महानगरपालिका..............	(सर्व)
जिल्हा शल्य चिकित्सक	(सर्व)
जिल्हा आरोग्य अधिकारी	(सर्व)

विषय: कोवीड-१९ चाचणी पॉझिटीव्ह आलेल्या अति सौम्य किंवा लक्षणे नसलेल्या (Asymptomatic) व्यक्तींसाठी घरी करावयाच्या विलगीकरणाविषयी मार्गदर्शक सूचना

१) उद्देश/व्याप्ती -

भारत सरकारच्या ७ एप्रिल २०२० रोजीच्या संदर्भान्वये कोवीड-१९ संशयित/पॉझिटीव्ह असलेल्या रुग्णासाठीच्या योग्य व्यवस्थापनासाठी मार्गदर्शक सुचना यापुर्वी निर्गमित झाल्या असून, त्यानुसार सर्व संशयित (ज्यांचे प्रयोगशाळा तपासणी अहवाल प्रतिक्षेत आहेत), व पॉझिटीव्ह रुग्णांना रुग्णालयामध्ये विलगीकरणासह योग्य व्यवस्थापनाद्वारे आजाराचे संक्रमण खंडीत करण्याविषयी सुचित केले आहे.

प्रचलित मार्गदर्शक सुचनेनुसार, प्रतिबंधित कालावधीमध्ये रुग्णांना वैद्यकियदृष्टया लक्षणानुसार लक्षण नसलेले/सौम्य वा अतिसौम्य लक्षणे, मध्यम तीव्र लक्षणे व तीव्र लक्षणांमध्ये वर्गीकृत करावयाचे असून, त्यानुसार रुग्णांना अनुक्रमे अ) कोवीड केअर सेंटर (CCC) ब) डेडिकेटेड कोवीड हेल्थ सेंटर (DCHC) व क) डेडिकेटेड कोवीड हॉस्पिटल (DCH) येथे दाखल करावयाचे आहे. तथापि, अति सौम्य किंवा लक्षणे नसलेल्या कोवीड पॉझिटीव्ह रुग्णांना जर त्यांचे घरामध्ये योग्य प्रकारे सुविधा उपलब्ध असतील तर त्यांचे संमतीनुसार घरी विलगीकरणाचा पर्याय (Home Isolation) उपलब्ध करुन देता येईल. याकरीता खालील प्रमाणे मार्गदर्शक सुचना निर्गमित करण्यात येत आहेत.

२) गृह विलगीकरणासाठीची पात्रता -

- उपचार करण्याऱ्या वैद्यकिय अधिकाऱ्यांनी रुग्णास अति सौम्य किंवा लक्षणे नसल्याबदल वैद्यकियदृष्टया प्रमाणित केलेले असावे.
- संबधित रुग्णांच्या घरी त्यांच्या विलगीकरणासाठी तसेच कुटुंबातील व्यक्तींकरीता अलगीकरणासाठी (Home Qurantine) योग्य सोई-सुविधा उपलब्ध असाव्यात.
- घरी दिवस-रात्र (24×7) काळजी घेणारी व्यक्ती उपलब्ध असावी. संबधित काळजीवाहू व्यक्ती व उपचार देणारे रुग्णालय यांच्यामध्ये संपर्क व्यवस्था (दुरध्वनी/मोबाईल) उपलब्ध असणे अनिवार्य आहे.
- वैद्यकिय अधिकाऱ्यांच्या सल्ल्यानुसार काळजीवाहू व्यक्ती व सर्व निकट संपर्कातील व्यक्तींनी प्रोटोकॉलनुसार हायड्रॉक्सी क्लोरोक्विनची मात्रा घ्यावी.
- मोबाईलवर "आरोग्य सेतू" ॲप डाऊनलोड करावे व ते सतत ॲक्टिव्ह(Bluetooth/Wi-fi द्वारे) असेल याविषयी दक्ष रहावे. (Link- https://www.mygov.in/aarogya-setu-app/))
- रुग्णांनी स्वत:ची काळजी घेणे व नियमितपणे प्रकृतीबाबत पाठपुराव्याविषयी जिल्हा सर्वेक्षण अधिकारी/सर्वेक्षण पथकास माहिती देणे अनिवार्य आहे.
- रुग्णांने स्वत:चे गृह विलगीकरण करण्याविषयी प्रतिज्ञापत्र (परिशिष्ट-१) भरुन दयावे व सर्व मार्गदर्शक सुचनांचे पालन करावे. प्रतिज्ञापत्र दिल्यानंतर सदरील व्यक्तिस गृह विलगीकरणासाठी पात्र ठरविण्यात येईल.
- निकट सहवासितांना घरी करावायाच्या अलगीकरणासाठी (Home Qurantine) सविस्तर मार्गदर्शक सुचना खालील संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत. (Link- https://www.mohfw.gov.in/). काळजीवाहू व्यक्ती व रुग्णांसाठीच्या सुचना या परिशिष्ट क्र. २ मध्ये दिलेल्या आहेत.

३) वैद्यकिय मदत कधी घ्यावी ?

रुग्णांने स्वतः व काळजीवाहू व्यक्तींनी त्यांच्या आरोग्यावर लक्ष ठेवावे. खालीलपैकी कोणतेही गंभीर लक्षणे/चिन्हे आढळून आल्यास त्वरीत वैद्यकिय मदत घ्यावी.

- धाप लागणे/श्वासोच्छवासास अडथळा निर्माण होणे.
- छातीमध्ये सतत दुखणे/वेदना होणे.
- संभ्रमावस्था/शुध्द हरपणे.
- ओठ/चेहरा निळसर पडणे
- उपचार करणाऱ्या वैद्यकिय अधिकाऱ्यांची सल्ल्यानुसार, संदर्भ सेवेची गरज पडणे.

४) गृह विलगीकरण कधीपर्यंत करावे ?

गृह विलगीकरण खाली ठेवलेल्या व्यक्तीला लक्षणे सुरु झाल्यानंतर १७ दिवसानंतर किंवा रुग्णाला लक्षणे नसेल (asymptomatic) तर चाचणीसाठी नमुना (sample) ज्या दिवसी घेतलेला असेल तेथून १७ दिवसानंतर आणि मागील १० दिवसांपासून ताप येत नसेल तर गृह विलगीकरणातून व्यक्तिस मुक्त करावे. गृह विलगीकरणाचा काळ संपल्यानंतर परत कोवीड-१९ साठी चाचणी करण्याची आवश्यकता नाही.

(डॉ प्रदीप व्यास)
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत

सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औ.द्र. विभाग, मंत्रालय, मुंबई
आयुक्त तथा अभियान संचालक, रा.आ.अ., मुंबई -१
संचालक आरोग्य सेवा, मुंबई / पुणे.
उप संचालक आरोग्य सेवा (सर्व मंडळ)

परिशिष्ट - १

प्रतिज्ञापत्र

गृहविलगीकरण

माझे नांव .... असून, मी

.... येथील रहिवाशी आहे.

माझे कोवीड-१९ आजाराचे पॉझिटीव्ह निदान झाले असून, या प्रतिज्ञापत्राद्वारे स्वेच्छेने विहित कालावधीसाठी पुर्ण वेळ काटेकोरपणे गृह विलगीकरण करुन घेईन. या कालावधीत मी स्वतःची आणि माझ्या निकट संपर्कातील व्यक्तींच्या आरोग्यांवर लक्ष ठेवेन. जर माझ्यामध्ये आजाराची गंभीर लक्षणे / चिन्हे आढळून आली अथवा माझ्या संपर्कातील व्यक्तींमध्ये कोवीड-१९ आजाराची कोणतीही लक्षणे आढळून आली तर, त्वरित नियुक्त केलेल्या सर्व्हेक्षण पथक / नियंत्रण कक्षाशी संपर्क करेन.

गृह विलगीकरण करताना मला कोणती काळजी घ्यावी लागेल, याबद्दल आरोग्य विभागाकडून सविस्तरपणे सांगितले गेले आहे.

गृह विलगीकरणाच्या मार्गदर्शक सुचनांचे पालन न केल्यास मी विहित कायदयानुसार कारवाईस पात्र असेन.

स्वाक्षरी -

दिनांक -

संपर्क क्रमांक -

परिशिष्ट - २

रुग्णांची काळजी घेणाऱ्या व्यंक्तीसाठी सुचना -

- मास्क (मुखवटा) - आजारी व्यक्तीच्या रुममध्ये, काळजी घेणाऱ्या व्यक्तीने ३ पदरी मास्क वापरणे गरजेचे आहे. वापर करत असताना मास्कच्या पुंढील भागास स्पर्श करु नये. जर मास्क ओला किंवा घामामुळे खराब झाल्यास, ताबडतोब बदलणे. मास्कची वापरानंतर योग्य प्रकारे विल्हेवाट लावून हात सॅनिटायझरने स्वच्छ करावेत.
- त्याने/तिने स्वत:च्या चेहरा, नाक किंवा तोंडास स्पर्श करणे टाळावे.
- आजारी व्यक्ती किंवा त्याच्या सभोवतालच्या वस्तूंशी संपर्क आल्यानंतर काळजी घेणाऱ्या व्यक्तीने स्वत:च्या हाताची स्वच्छता साबण व पाण्याने करावी.
- हाताची स्वच्छता - अन्न शिजवण्यापूर्वी व शिजल्यानंतर, जेवणापूर्वी व जेवणानंतर तसेच शौचालयाचा वापर झाल्यानंतर व जेव्हा जेव्हा हात अस्वच्छ होतील तेव्हा साबण व पाण्याने कमीत कमी ४० सेकंद हात स्वच्छ करावेत. जर हात कोरडे असतील तर अल्कोहोल मिश्रित आधारीत सॅनिटायझरचा वापर करुन हात स्वच्छ करावेत.
- साबण व पाण्याने हात स्वच्छ केल्यानंतर ते टिश्यू पेपरने कोरडे करावेत, टिश्यू पेपर उपलब्ध नसल्यास, स्वच्छ टॉवेलचा वापर करावा व टॉवेल ओला झाल्यास बदलावा.
- रुग्णांशी संपर्क - रुग्णांच्या शारीरीक स्त्रावाशी मुख्यत: थुंकी किंवा श्वसन मार्गातून उत्पन्न होणाऱ्या स्त्रावांशी थेट संपर्क टाळावा.
- रुग्णाच्या संपर्कात आलेल्या सभोवतालच्या वस्तूंशी (उदा- रुग्ण घेत असलेले सिगारेट, वापरत असलेली भांडी, पेय जल, टॉवेल्स व आंथरुण) यांचा थेट संपर्क टाळावा.
- रुग्णाला त्याच्याच खोलीत अन्न पुरवणे आवश्यक आहे.

- रुग्णांनी वापरलेली भांडी, डिश व टॉवेल्स हे सर्व साबण/डिटर्जंट आणि पाण्याने स्वच्छ करावेत. भांडी, डिश, टॉवेल्स स्वच्छ केल्यानंतर पुन्हा वापरले जाऊ शकतात. हातमोजे काढल्यानंतर किंवा वापरलेल्या वस्तू हाताळलेनंतर हात स्वच्छ धुवावेत.
- तीन पदरी मेडिकल मास्क व डिस्पोजेबल ग्लोव्हजचा वापर - साफसफाई करताना किंवा रुग्णांनी वापरलेल्या पृष्ठभागाची किंवा त्यांच्या कपडयांची स्वच्छता करताना ट्रिपल लेअर मास्कचा वापर करावा. हातमोजे घालण्यापूर्वी किंवा काढलेनंतर हाताची स्वच्छता करावी.
- काळजी घेणाऱ्या व्यक्तींनी रुग्ण वेळेवर औषधोपचार घेत असल्याची खात्री करावी.
- रुग्णाच्या संपर्कात आलेले सर्व व्यक्ती व रुग्णाची काळजी घेणाऱ्या व्यक्तींनीं त्यांच्या आरोग्याचे स्वपरीक्षण करावे. दररोज तापमान व कोवीड-१९ आजाराची लक्षणे (उदा- ताप, खोकला व श्वासोच्छवासास त्रास) आढळल्यास तात्काळ सदरील वैद्यकिय अधिकाऱ्यांना संपर्क साधावा.

रुग्णांसाठी सुचना -

- रुग्णानी नियमित ट्रिपल लेयर मेडिकल मास्कचा वापर करावा. ८ तासाच्या वापरानंतर किंवा त्याअगोदरच ओला झाला असेल तर मास्क काढून टाकावा.
- मास्कची १% सोडीयम हायपोक्लोराईटच्या साहाय्याने निर्जुंतुकीकरण केल्यानंतरच विल्हेवाट लावावी.
- रुग्णांनी त्याला नेमून दिलेल्या खोलीमध्येचं राहणे बंधनकारक असून रुग्णांनी घरातील इतर व्यक्ती विशेषत: जेष्ठ नागरीक, उच्च रक्तदाब, हृदयविकार व किडनी विकार असलेल्या व्यक्तीपासून दूर रहावे.
- रुग्णांनी पुरेशी झोप व जास्तीत जास्त द्रव पदार्थाचे सेवन करावे. जेणेकरुन शरीरातील पाण्याचे प्रमाण संतुलित राहील.

15

३८

- रुग्णांनी उघडयावर खोकू अथवा थुंकु नये.
- रुग्णांनी आपल्या हाताची स्वच्छता साबण व पाण्याने कमीत कमी ४० सेकंद किंवा अल्कोहोल मिश्रित सॅनिटायझरने करावी.
- रुग्णांनी स्वंतःच्या वस्तूचा संपर्क इतर व्यक्तीशीं येणार नाही याची काळजी घ्यावी.
- रुग्णांचे रुममधील टाईल्स (पृष्ठभाग) व वारंवार स्पर्श होणाऱ्या (उदा-टेबल टॉप्स, डोअर नॉब्स, हॅण्डल इ.) १% सोडीअम हायपोक्लोराईट द्रावणाने स्वच्छ करावे.
- डॉक्टरांनी दिलेल्या सुचना व औषधोपचाराचे रुग्णांनी तंतोतंत पालन करावे.
- रुग्णांनी स्वतःच्या आरोग्याचे स्वपरीक्षण दररोज तापमानाचे नोंद घेऊन करावे व कोवीड-१९ आजाराची कोणतीही लक्षणे आढळल्यास त्याची माहिती संबधित आरोग्य यंत्रणेला दयावी.